

Oppstart av forvaltningsrevisjon

Nordkapp kommune, 2017-2020, Barneverntjenesten

Saksbehandler: Marit Jørgensen Hauge

Dato: 01.03.2019

Saksopplysninger:

Bakgrunn:

Bakgrunnen for dette prosjektet er *Plan for forvaltningsrevisjon 2017-2020*, vedtatt av kommunestyret i Nordkapp den 10. oktober 2017 (sak 57/17). Det fremgår av planen at det skal utføres en forvaltningsrevisjon av barneverntjenesten i kommunen.

I dokumentet *Overordnet analyse 2017-2020*¹ fremgår følgende om dette fokusområdet:

«Barnevernets arbeid er regulert i lov om barneverntjenester (barnevernloven). Formålet med loven er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg, og bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår. I henhold til barnevernloven skal barneverntjenesten i kommunen følge nøye med i de forhold barn lever under og finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Barneverntjenesten skal også medvirke til at barns interesser ivaretas av andre offentlige organer, samt samarbeide med andre sektorer og forvaltningsorganer når dette kan bidra til å løse oppgaver den er pålagt etter loven. Når et barn på grunn av forholdene i hjemmet eller av andre grunner har særlig behov for det, skal barneverntjenesten sørge for å sette i verk hjelpetiltak for barnet og familien. Når hjelpetiltak vedtas skal barneverntjenesten utarbeide en tidsavgrenset tiltaksplan. Barneverntjenesten skal videre holde seg orientert om hvordan det går med barnet og foreldrene, og vurdere om hjelpen er tjenlig, eventuelt om det er nødvendig med nye tiltak. Dersom det er nødvendig ut fra den situasjonen barnet befinner seg i kan barnevernet overta omsorgen for barnet, og plassere det i fosterhjem eller institusjon. Ved omsorgsovertakelsen skal barneverntjenesten vedta en plan for barnets omsorgssituasjon. Barnevernet skal i sitt arbeid etterleve de krav til saksbehandling og tidsfrister som barnevernloven og forvaltningsloven fastsetter. For å bidra til å sikre dette er kommunens barneverntjeneste pålagt å ha et system for internkontroll.

KOSTRA-tall for 2015 viser at Nordkapp kommune har noe lavere netto driftsutgifter til barneverntjenester målt i kroner pr innbygger og kroner pr innbygger i aldersgruppe 0-17 år enn kommunegruppen og fylket.² Nordkapp ligger imidlertid over landsgjennomsnittet på de 13 nevnte indikatorene. Det framgår videre av KOSTRA-tall at andel barn med

¹ I forskrift om kontrollutvalg § 10 siste ledd er det slått fast at plan for forvaltningsrevisjon skal baseres på en overordnet analyse.

² Netto driftsutgifter til sammen per innbygger: Nordkapp 1908 kr, KG-3 2109 kr, Finnmark 2512 kr, landet u/ Oslo 1827 kr, landet 1812 kr. Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barneverntjenesten: Nordkapp 10 181 kr, KG-3 10 209 kr, Finnmark 12 022 kr, landet u/ Oslo 8340 kr, landet 8378 kr (Kilde: Statistisk sentralbyrå/KOSTRA).

barnevernstiltak (i forhold til innbyggere i aldersgruppen 0-22 år) er dobbelt så høy i Nordkapp som for landsgjennomsnittet.³

Barneverntjenesten i Nordkapp kommune er underlagt forebyggende avdeling for barn og unge. I avdelingen er tjenester for utsatte barn og unge samlet. I tillegg til barneverntjenesten, omfatter avdelingen også helsesøstertjenesten og pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT).

Av årsmeldingen framgår det at den bemanningsmessige situasjonen i barneverntjenesten har vært krevende i 2015. Langtidssykemeldinger har bidratt til vedvarende redusert kapasitet. Sommeren 2015 var det nødvendig å leie inn ekstern konsulent for å avhjelpe situasjonen. Barneverntjenesten fikk bistand fra Barnevernkompetanse til direkte drift av tjenesten til og med september. Kommunen kjøper fortsatt bistand fra Barnevernkompetanse i forbindelse med en konkret settekontorsak. Fra og med høsten 2015 har alle de tre stillingene ved barneverntjenesten vært besatt. I årsmeldingen rapporteres det videre om at saksmengden har gått noe ned i 2015. Til tross for dette opplever kommunen en økning av barn som er under omsorg. Dette fører derfor til fortsatt stor arbeidsbelastning og store økonomiske merkostnader for kommunen, men «De største kostnadene bærer imidlertid de barna det gjelder.»⁴

Kontrollutvalget har i sine innspill til fokusområder for overordnet analyse/plan for forvaltningsrevisjon (sak 8/2016) framhevet barneverntjenesten i Nordkapp kommune som et av fokusområdene.

Området er svært vesentlig fra et brukerperspektiv (barn og unge, foreldre og foresatte). Det er utført forvaltningsrevisjon på området tidligere (2011). Det kan utføres statlig tilsyn på området (Fylkesmannen). Revisjonen har funnet at Nordkapp kommune har vært gjenstand for slikt tilsyn i 2015. Tema for tilsynet var hvorvidt meldinger til barneverntjenesten vurderes forsvarlig, samt hvorvidt plikten til å gi tilbakemelding til melder ble ivaretatt på ulike trinn i saksprosessen.⁵ Det er ikke planlagt nytt statlig tilsyn (per juli 2016). En forvaltningsrevisjon bør ikke igangsettes før i slutten av planperioden (2020).»

Forslag til problemstillinger:

- 1. Utfører barneverntjenesten de generelle oppgavene, herunder forebygging og samarbeid, på en tilfredsstillende måte?**
- 2. Er saksbehandlingen i barneverntjenesten tilfredsstillende?**
- 3. Er barneverntjenestens oppfølging av barn med tiltak forsvarlig?**

³ Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år: Nordkapp 6,3 %, landet u/ Oslo 3,7 %, landet 3,7 % (Kilde: Statistisk sentralbyrå/KOSTRA). Det forelå ikke innrapporterte tall for kommunegruppen eller fylket per 15. juli 2016.

⁴ Årsmelding 2015, s. 28.

⁵ Tilsynet er gjennomført 2.-4. juni 2015. Tilsynsrapporten var ikke tilgjengelig på Fylkesmannen i Finnmark sine hjemmesider per juli 2016.

Revisjonskriterier:

Revisjonskriterier er samlebetegnelsen på de krav og forventninger som brukes i den enkelte forvaltningsrevisjon for å vurdere den reviderte virksomhet. Revisjonskriteriene i denne undersøkelsen vil i all hovedsak bli utledet fra følgende kilder:

- Lov om barneverntjenester (barnevernloven) av 17. juli 1992
- Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) av 10. februar 1967
- Forskrift om fosterhjem av 18. desember 2003
- Barne- og likestillingsdepartementets veileder *Tiltaksplaner og omsorgsplaner i barneverntjenesten* (Q-2006-1104)
- Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets rundskriv *Forebyggende innsats for barn og unge* (Q-2013-16)

Gjennomføring:

Undersøkelsen vil gjennomføres i løpet av 2019. Datainnsamlingen vil i all hovedsak skje ved hjelp av intervju, dokumentanalyse og analyse av KOSTRA-tall. Referat fra intervjuene vil bli sendt på verifisering til de som er intervjuet. Rapportutkast blir sendt til kontaktpersonen for verifisering. Deretter vil rapporten bli sendt på høring til rådmannen og til behandling i kontrollutvalget og kommunestyret.

Avgrensning:

Av praktiske og ressursmessige hensyn er det nødvendig å foreta en avgrensning av undersøkelsen. Tidsmessig vil undersøkelsen være avgrenset til årene 2017, 2018 og første halvdel av 2019. Revisjonen vil ikke gjennomgå alle sakene som er behandlet i tidsrommet, men foreta et utvalg. Undersøkelsen vil ikke omfatte barneverntjenestens faglige og skjønnsmessige vurderinger i saksbehandlingen.

Forslag til vedtak:

- 1) Kontrollutvalget vedtar følgende problemstillinger for forvaltningsrevisjonsprosjektet Nordkapp kommune, 2017-2020, Barneverntjenesten:
 1. ***Utfører barneverntjenesten de generelle oppgavene, herunder forebygging og samarbeid, på en tilfredsstillende måte?***
 2. ***Er saksbehandlingen i barneverntjenesten tilfredsstillende?***
 3. ***Er barneverntjenestens oppfølging av barn med tiltak forsvarlig?***
- 2) Kontrollutvalget overlater til revisjonen å utarbeide underproblemstillinger og eventuelle tilleggspørsmål i tilknytning til de nevnte hovedproblemstillingene.